

Onderwerp Realisatie instandhouding openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2016	
Nummer	2017/431137
Portefeuillehouder	Snoek, M.
Programma/beleidsveld	1.1 Onderwijs en sport
Afdeling	STZ/JOS
Auteur	Out-Schipper, I.
Telefoonnummer	023-5113486
Email	i.out@haarlem.nl
Kernboodschap	Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG) heeft het jaarverslag 2016 ter kennisname ingediend. De gemeenteraad is als extern toezichthouder van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs bevoegd conform de Wet op Voortgezet Onderwijs om, op grond van het jaarverslag 2016, vast te stellen dat de Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2016 in Haarlem heeft gerealiseerd.
Behandelvoorstel voor commissie	De commissie Samenleving wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	- Realisatie instandhouding openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2015 (2016/476854), zoals tijdens de gemeenteraadsvergadering van 15 december 2016 is vastgesteld. - Instandhouding openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs 2017 (2017/221648), zoals tijdens de gemeenteraadsvergadering van 20 juli 2017 is vastgesteld.
Besluit College d.d. 31 oktober 2017	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,
Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: De gemeenteraad stelt vast dat, op grond van het jaarverslag 2016 van Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia, deze Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2016 in Haarlem heeft gerealiseerd. de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

Conform de Wet op Voortgezet Onderwijs inzake de instandhouding van het openbaar onderwijs en de geldende statuten van de Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG, artikel 30-32) is de gemeenteraad als extern toezichthouder bevoegd vast te stellen dat deze stichting de instandhouding van voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem in 2016 heeft gerealiseerd. Deze vaststelling geschiedt op grond van het jaarverslag 2016 van het schoolbestuur OSZG.

Het jaarverslag is door het schoolbestuur OSZG ter kennisname ingediend (447782).

De landelijke Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia, een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 53c van de Wet op Voortgezet Onderwijs heeft één school “Stedelijk Gymnasium” in Haarlem.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

- Vast te stellen dat, op grond van het jaarverslag 2016 van Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia, deze Stichting voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2016 in Haarlem heeft gerealiseerd.

3. Beoogd resultaat

Het in stand houden van voldoende openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem.

4. Argumenten

4.1 Openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs is in 2016 gerealiseerd.

De instandhouding van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs past binnen programma 1 “Maatschappelijke participatie” van de programmabegroting. In beleidsveld 1.1 “Onderwijs en Sport” is de volgende doelstelling verwoord: ‘Meer kansen voor de jeugd om een goede schoolloopbaan te hebben, vanaf de voorschoolse periode tot en met het voortgezet onderwijs’. Het Stedelijk Gymnasium van OSZG draagt hieraan bij met het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs.

4.2 Uitvoeren van openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs vindt verantwoord plaats.

OSZG verzorgt het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem. Hierdoor kunnen 832 leerlingen (teldatum 1 oktober 2016) in het schooljaar 2016-2017 openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs volgen.

Over het jaarverslag 2016 is met het schoolbestuur op 5 oktober 2017 gesproken, waarbij de volgende onderwerpen aan de orde zijn geweest:

- Het jaarverslag 2016 in verband met de realisatie van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in 2016
- Het meerjarenperspectief in relatie tot de continuïteit van het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs van OSZG/ Stedelijk Gymnasium
- Ontwikkelingen op rijksniveau en in Haarlem, waaronder internationalisering in het leerprogramma en het inrichten van een huiskamer op school voor leerlingen om te kunnen leren
- De kapitalisatiefactor
- De risico's met betrekking tot de personele lasten en ontwikkeling van leerlingenaantallen

Naar aanleiding van deze bespreking is geconstateerd dat OSZG op verantwoorde wijze haar werkzaamheden verricht.

4.3 Het jaarverslag OSZG 2016 geeft een verantwoord financieel overzicht.

Het jaarverslag 2016 inclusief de jaarrekening bevat een financiële verantwoording over het kalenderjaar 2016, waarbij een transparant beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen per 31 december 2016 en het resultaat over 2016 gegeven wordt. De in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. De accountant heeft op grond van de getrouwheid en rechtmatigheid een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

In het jaarverslag wordt stilgestaan bij de kwaliteit en inhoud van het onderwijs, het gevoerde personeelsbeleid en de relatie met de maatschappelijke omgeving. Ook de missie, de visie en de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs worden beschreven. De werkzaamheden van de Raad van Toezicht en het bestuur zijn in het jaarverslag opgenomen. Er is sprake van een goede balans tussen de interne toezichthoudende rol van de Raad van Toezicht en de rol van het Stichtingsbestuur. Het Stichtingsbestuur bestaat uit alle rectoren van de onder OSZG vallende gymnasia die een gezamenlijke bestuursverantwoordelijkheid hebben.

De jaarrekening 2016 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 582.000. In de begroting 2016 was rekening gehouden met een negatief resultaat van € 68.000. Er is derhalve sprake van een positief verschil van € 650.000. De belangrijkste oorzaak van dit voordeel wordt verklaard door de hogere rijksbijdragen voor het personeel als gevolg van de cao-ontwikkelingen. Ook de kosten met betrekking tot de personele uitgaven vielen eenmalig lager uit door het besluit om minder formatie in te zetten op basis van toekomstige demografische ontwikkelingen.

Uit de jaarrekening blijkt dat de solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit goed zijn. Ook wordt de kapitalisatiefactor in de verantwoording naar het Ministerie van OCW over 2016 genoemd. De kapitalisatiefactor drukt uit hoe en in welke mate de ontvangen rijksfinanciering voor het onderwijs wordt ingezet. De rijksnorm voor het reserveren van rijksfinanciering in 2016 is 35%. Bij een hogere kapitalisatiefactor wordt door de instelling mogelijk te veel geld gereserveerd, dat dan niet direct aan het onderwijs besteed wordt. In vergelijking met de kapitalisatiefactor van 41% in 2015 ligt de factor in 2016 met 44% boven de rijksnorm. De factor is gestegen doordat één van de andere OSZG-scholen minder in het primaire onderwijsproces heeft geïnvesteerd.

Er is nu sprake van een geïntegreerd kwaliteits- en financieel toezicht door de Inspectie van het Onderwijs. Dit betekent dat een eventuele overschrijding van de signaleringswaarde voortaan door de Inspectie van het Onderwijs in haar toezicht meegenomen wordt indien er sprake is van onvoldoende onderwijskwaliteit op een school. In dit geval kan de Inspectie voor het Onderwijs het betreffende schoolbestuur op inzet van haar reserves ten behoeve van het primaire onderwijsproces aanspreken.

De algemene reserve per ultimo 2016 bedraagt € 9,552 miljoen. Ten opzichte van de stand per ultimo 2015 is er sprake van een geringe toename van circa € 431.000. Deze toename wordt vooral veroorzaakt door het positieve resultaat in 2016.

4.4 Continuïteitsparagraaf geeft een doorkijk op basis van de meerjarenraming 2018 – 2020.

In het jaarverslag is conform de rijksregeling jaarverslaggeving onderwijs (R.J.O.) de “continuïteitsparagraaf” opgenomen. Deze continuïteitsparagraaf geeft duidelijk inzicht in de

ontwikkelingen van de exploitatie en balanspositie voor het verslagjaar en minimaal drie opeenvolgende jaren. OSZG heeft conform de voorschriften een gecomprimeerde meerjarenraming voor drie jaar opgenomen. De uitgangspunten die ten grondslag liggen aan de meerjarenraming 2018-2020 van OSZG zijn duidelijk in het jaarverslag 2016 toegelicht, zoals prognoses van de leerlingenaantallen en de ontwikkeling van de personeelsformatie. Op basis van deze paragraaf wordt een gering positief resultaat van € 98.000 verwacht. De raming laat zien dat in 2018 tot en met 2020 sprake zal zijn van een gering negatief resultaat van ca. € 42.000 in 2018 en oplopend naar € 245.000 in 2019 tot € 543.000 in 2020. In deze meerjarenraming worden bedragen zonder maatregelen genoemd. Bij het maken van de definitieve begroting 2017-2018 hebben scholen aangegeven dat zij voldoende ruimte zien om maatregelen door te voeren. In deze meerjarenraming wordt dan ook ingezet op een structureel sluitende begroting voor alle bij OSZG aangesloten scholen. Hiertoe wordt onder meer op (school)bestuurlijk niveau gewerkt met tussentijdse rapportages, maandelijkse prognoses van vooral de personeelskosten en risicoanalyses. In de risicoparagraaf worden de ontwikkelingen van leerlingenaantallen, de kwaliteit van het onderwijs en de huisvesting als laag risico genoemd. Met betrekking tot het personeel worden de cao-ontwikkelingen als gemiddeld risico beschouwd, waaronder de functiemix dat bedoeld is voor inschaling van personeel in een hogere schaal en het entreerecht waarbij docenten met eerstegraads lesbevoegdheid die structureel in de bovenbouw lesgeven in de functieschaal conform de cao ingeschaald moeten worden. Dit kan een verhoging van personeelslasten inhouden. Uit de meerjarenraming blijkt dat OSZG over voldoende reserve beschikt om ingeval zich een risico of een calamiteit voordoet, de gevolgen hiervan incidenteel te kunnen opvangen.

Op basis van het jaarverslag 2016 wordt duidelijk dat OSZG een financieel gezonde organisatie is.

4.5 Jaarverslag 2016 Stedelijk Gymnasium Haarlem

De onder de OSZG vallende scholen zijn vrijwel volledig autonoom in het besteden van de financiën op schoolniveau. Derhalve is een berekening op schoolniveau in de oplegnotitie met betrekking tot de liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit op schoolniveau opgenomen. Op basis van deze kengetallen is er sprake van een gezonde financiële situatie. De kapitalisatiefactor op schoolniveau van 23% ligt onder de rijksnorm.

De jaarrekening van het Stedelijk Gymnasium vormt onderdeel van de totale jaarrekening van het OSZG en wordt specifiek verantwoord. Over 2016 is sprake van een gering nadelig resultaat van € 71.000 ten opzichte van de sluitende begroting. Het tekort bestaat uit een optelsom van een aantal relatief kleine overschrijdingen, zoals de schoonmaakkosten na de renovatie van gebouw Prinsenhof en ICT-kosten. Deze uitgaven zijn incidenteel van aard en komen ten laste van de algemene reserve die hiervoor voldoende ruimte biedt.

In het bestuurlijk gesprek heeft het Stedelijk Gymnasium aangegeven dat zij het onderwerp internationalisering in het leerprogramma hebben geïntegreerd. Hiernaast wordt op school een huiskamer ingericht voor die leerlingen die thuis minder gelegenheid hebben om hun huiswerk te maken en te leren.

Per ultimo 2016 bedraagt de algemene reserve à 2 miljoen en kunnen in 2017 incidentele risico's ook gedekt worden.

4.6 Inspectie en onderwijsresultaten

De Inspectie van het onderwijs heeft het basisarrangement voor het Stedelijk Gymnasium vastgesteld. Dit is de hoogste kwalificatie van de Inspectie en houdt in dat de Inspectie het onderwijs van voldoende kwaliteit acht.

4.7 OSZG / Stedelijk Gymnasium neemt deel aan lokale en regionale samenwerkingsvormen.

OSZG/ Stedelijk Gymnasium neemt deel aan lokale samenwerkingsvormen. Zo is zij convenantspartner van de Lokale Educatieve Agenda en participeert in werkgroepen waaronder onderwijshuisvesting en – financiën. Ook is zij betrokken bij de Verwijsindex voor risicojongeren. Hiernaast is zij lid van regionale samenwerkingsvormen, waaronder het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Zuid- Kennemerland en het Regionaal Besturenoverleg Onderwijs met de Regionale Educatieve Agenda. Zij participeert in dit kader in werkgroepen Overgang po-vo en zorg voor jeugd.

5. Risico's en kanttekeningen

Geen.

6. Uitvoering

Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia verzorgt het openbaar voortgezet gymnasiaal onderwijs in Haarlem.

7. Bijlagen

- Bijlage a: Jaarverslag 2016 Onderwijs Stichting Zelfstandige Gymnasia
- Bijlage b: Oplegnotitie Jaarverslag 2016 OSZG / Stedelijk Gymnasium